

PROMOVISANJE DOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA U JUGOISTOČNOJ EVROPI (LLLA)

Ideja da se stvori evropsko polje doživotnog obrazovanja (*European Commission's Communication 2001*) još je daleko od ostvarenja. Potrebno je da se uloži još napora da bi se naglasila važnost doživotnog obrazovanja (i obrazovanja odraslih kao njegove ključne komponente) i postigla ne samo veća kompetitivnost i zapošljivost, već i podstakla socijalna inkluzija, razvilo građansko društvo, podstakao lični razvoj i na taj način ohrabрили oni koji donose odluke da sa retorike pređu na akciju.

Situacija u jugoistočnoj Evropi je možda još teža, uzimajući u obzir činjenicu da je u dve zemlje koje su nedavno postale članice EU, u Bugarskoj i Rumuniji, učešće odraslih u obrazovanju najniže u Evropi. Slično je stanje i u ostalim zemljama jugoistočne Evrope.

Da bi se ojačale već uspostavljene strukture nacionalnih sistema obrazovanja odraslih, pokrenut je novi regionalni projekat *dvv international* – regionalne kancelarije za jugoistočnu Evropu. Ovaj projekat omogućiće kompetentnim stručnjacima u oblasti obrazovanja odraslih da postanu rukovodioci priprema u svojim zemalja za učešće na najvećoj međunarodnoj konferenciji CONFINTEA VI koja će se održati u Brazilu 2009. godine.

CONFINTEA VI ima za cilj da obezbedi međunarodni pristup obrazovanju odraslih i da otvori pitanje diskrapance između retorike, sa jedne strane, i odustva sistematske i efikasne politike i uslova za obrazovanje odraslih, sa druge strane. Proces pripreme CONFINTEA VI obuhvata izradu nacionalnih izveštaja o obrazovanju odraslih koji će poslužiti kao čvrsta osnova za najrelevantnija i ujedno najurgentnija politička, kulturna, socijalna i ekonomska pitanja u ovoj oblasti.

CONFINTEA VI će omogućiti da se sagleda obrazovanje odraslih u kontekstu aktuelnih projekata i inicijativa u EU i u svetu: Obrazovanje za sve (Education for All – EFA), Milenijumski razvojni ciljevi (Millennium Development Goals – MDGs), Dekada pismenosti UN (United Nations Literacy Decade – UNLD), Opismenjavanje u funkciji osnaživanja (Literacy Initiative for Empowerment – LIFE) i Dekada obrazovanja za održivi razvoj (United Nations Decade of Education for Sustainable Development – DESD).

Na kraju, u okviru CONFINTEA VI biće usvojena lista pokazatelja u oblasti obrazovanja odraslih i na taj način obezbeđeno efikasno sredstvo praćenja primene dogovorene politike u oblasti obrazovanja odraslih.

Uloga projekta Promovisanje doživotnog obrazovanja u Jugoistočnoj Evropi (LLLA)

Promovisanje doživotnog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi (Lifelong Learning Advocacy in South-Eastern Europe – LLLA) je projekat usmeren na osposobljavanje i obrazovanje andragoga (odabranih od strane Regionalne kancelarije *dvv international*) u oblasti promovisanja doživotnog obrazovanja na nacionalnom, regionalnom i internacionalnom nivou. Ovaj projekat obezbediće im teorijska znanja i praktične metode i sredstva koja su potrebna da bi se ojačale institucije građanskog društva.

Realizacija LLLA projekta osmišljena je u nekoliko koraka. Prvi seminar organizovaće se u Albaniji i na njemu će učestvovati po dva predstavnika zemalja jugoistočne Evrope. Na ovom seminaru preciziraće se dalji ciljevi LLLA projekta i uloga nacionalnih kancelarija *dvv international* u zemljama jugoistočne Evrope. Takođe, učenici seminara, stručnjaci iz oblasti obrazovanja odraslih, bliže će se upoznati sa idejom promovisanja doživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih – sa ulogama različitih aktera, njihovim položajem i međusobnim odnosima. Naročito će se naglasiti uloga civilnog sektora na Zapadnom Balkanu u procesu suočavanja sa procesom tranzicije, razvijanja stabilne demokratije, rešavanja problema manjinskih etničkih grupa, odnosa prema religijskim i kulturnim razlikama. Učesnici seminara će se upoznati sa konceptom promovisanja, metodama, pristupima i sredstvima da se on ostvari. Na ovoj osnovi dalje će razvijati nacionalne strategije promovisanja doživotnog obrazovanja. Cilj seminara je da se inicira razmatranje ove teme u pojedinačnim državama, podigne svest svih aktera i na taj način obezbedi efikasnija priprema za Evropski pripremi sastanak za CONFINTEA VI.

Teme seminara su sledeće: Uloga CONFINTEA VI u obrazovanju odraslih i projektu Promovisanje doživotnog obrazovanja, Identifikovanje ključnih problema u oblasti obrazovanja odraslih i realizacije projekta Promovisanje obrazovanje odraslih na nacionalnom nivou, Razmatranje akcionog plana, Šta je to promovisanje – koncept, sredstva, ključni akteri, dobra iskustva, Razmena iskustava i dobre prakse, Struktura CONFINTEA VI izveštaja, CONFINTEA VI ključne tačke i pokazatelji, Indikatori doživotnog obrazovanja, Odabir

i prikaz podataka, Statistički i kvalitativni pokazatelji u izveštaju, Tip i nivo interpretacije podataka i dr.

U drugom koraku treba formirati radne grupe od stručnjaka za obrazovanje odraslih i saradnika iz različitih institucija (ministarstava, institucija obrazovanja odraslih, udruženja, nevladinih organizacija, kompanija, agencija UN i drugih međunarodnih organizacija). Cilj ove saradnje jeste da obezbedi kpouz dane i uporedive podatke o obrazovanju odraslih i doživotnom obrazovanju u različitim oblastima (rad, zdravlje, poljoprivreda, socijalni rad, ekonomija....), udružujući zajednički napor države, nevladinog sektora, javnog i privatnog sektora, radničkih sindikata i drugih socijalnih partnera. Prikupljeni podaci analiziraće se i predstaviti u nacionalnom izveštaju, prema strukturi koju je ponudio UNESCO Institut za doživotno učenje iz Hambruga.

Nacionalni izveštaji biće prezentovani na drugom regionalnom seminaru koji će se održati u Crnoj Gori. Učesnici ovog seminara razmeniće svoja iskustva, rezultate do kojih su došli i probleme sa kojima su se suočavali u procesu zajedničkog rada. Takođe, na ovom seminaru će se odabrani predstavnici zemalja jugoistočne Evrope koji će učestvovati na Pripremnoj konferenciji za CONFINTEA VI koji će se održati u Mađarskoj 2008. godine. Radiće se i na pripremi zajedničkog, regionalnog izveštaja, koji će biti prezentovan na Pripremnoj konferenciji.

Sledeći koraci usmereni su na pripremu učešća na samoj CONFINTEA VI konferenciji u Brazilu 2009. godine. Nacionalni izveštaji biće objavljeni na posebnoj web-stranici UNESCO Instituta u Hamburgu, ali će biti nastavljen rad na njihovom ažuriranju i kompletiranju. Oni će biti objavljeni i kao publikacije u seriji *dvv international*.

Raspored aktivnosti u okviru LLLA¹/CONFINTEA VI projekta

Aktivnost	Mesto i vreme	Učesnici
1. LLLA regionalni trening i obuka za pisanje nacionalnih izveštaja o obrazovanju odraslih	Tirana, Albanija 17-20. april 2008.	Po 2-3 stručnjaka za obrazovanje odraslih iz svake od zemalja jugoistočne Evrope
Završavanje nacionalnih izveštaja o obrazovanju odraslih i promovisanje projekta	Maj – Septembar 2008.	Bugarska, Rumunija, Albanija, Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Kosovo
2. LLLA regionalni trening, priprema regionalnog izveštaja o obrazovanju odraslih u jugoistočnoj Evropi	Podgorica, Crna Gora 27-28. septembar 2008.	Po 1 stručnjak za obrazovanje odraslih iz svake od zemalja jugoistočne Evrope
Učešće odabranih stručnjaka za LLL na Pripremnom sastanku CONFINTEA VI	Mađarska 3-6. decembar 2008.	Po dva stručnjaka za obrazovanje odraslih iz svake od zemalja jugoistočne Evrope
Finalizacija nacionalnih izveštaja i izrada završne verzije regionalnog izveštaja. Priprema za učešće na međunarodnoj konferenciji o obrazovanju odraslih CONFINTEA – VI UNESCO u Brazilu	Januar – Maj 2009.	Bugarska, Rumunija, Albanija, Srbija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina

U periodu 17-20. aprila 2008. godine održaće se Prvi LLLA seminar u Tirani.

Katarina Popović

¹ Lifelong learning advocacy